

Tilburg University

Leugens en misdaadstatistieken (Column)

van Dijk, J.J.M.

Published in:
Secondant

Publication date:
2011

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):
van Dijk, J. J. M. (2011). Leugens en misdaadstatistieken (Column). *Secondant*, 25(2), 56.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Column

LEUGENS EN MISDAADSTATISTIEKEN

Omdat de politiestatistiek geen betrouwbaar beeld geven van de omvang en ontwikkeling van de criminaliteit, worden in alle moderne landen tegenwoordig enquêtes uitgevoerd onder de bevolking naar de ervaringen met criminaliteit (slachtofferenquêtes). Nederland begon er al mee in 1974 en liep daarmee in Europa voorop. Sinds 1980 worden de enquêtes uitgevoerd door het CBS. Wat leren ons de resultaten van veertig jaar enquêteren? Dat de criminaliteit sinds de jaren zeventig van de vorige eeuw dertig jaar lang is gestegen. En dat de criminaliteit vanaf 2000 continu is gedaald. We zijn nu weer terug op het niveau van 1975. Dit is ook in andere Westerse landen het geval. Het plegen van allerlei vermogens- en agressiedelicten is kennelijk uit de mode geraakt. De jeugd heeft het te druk met sms'en.

In 2008 is het CBS overgegaan op een enquête met een nieuwe methodiek: er wordt in toenemende mate geënuquêteerd via internet. De Veilig-

heidsMonitorRijk (VMR) heet nu de Integrale VeiligheidsMonitor (IVM). Voor de zekerheid is de oude VMR nog drie keer herhaald onder beperkte steekproeven. Hoe zit het nu met de trend in de afgelopen drie jaar? Volgens de IVM zou de criminaliteit in 2009 ten opzichte van 2008 licht zijn gestegen en daarna in 2010 weer zijn gedaald tot onder het niveau van 2008. Volgens de VMR is de criminaliteit zowel in 2009 als 2010 gedaald. Wie moeten we nu geloven? De nieuwe enquête, de IVM, verkeert in een experimenteel stadium. De methodiek wordt jaarlijks bijgesteld. Het CBS is nog bezig om uit te zoeken welke invloed uitgaat van het enquêteren via internet. Vooralsnog is er daarom reden om uitsluitend geloof te hechten aan de meer stabiele VMR. De totale criminaliteit blijft dus dalen. Dat dit zo is, weten we trouwens ook uit de daling van de gevangenispopulatie.

diefstallen en woninginbraken zou een voorbode kunnen zijn van een nieuwe golf van professionele criminaliteit. Er is dus geen reden om op V&J achterover te gaan zitten. Ook niet op het CBS trouwens. De methodiek van de IVM moet onder controle worden gebracht. Dit zal nog wel even duren. De enige manier om te kunnen bepalen of er in 2011 een omslag in de misdaadtrends is opgetreden, is voortzetting van de VRM. Anders zijn we in 2012 weer op de politiestatistiek aangewezen. <<

Opmerkelijk is dat er, volgens de IVM, in 2008 42 000 auto's zijn gestolen. In 2009 zouden dit er zelfs 49 000 zijn. Volgens de VRM gaat het echter om respectievelijk 11 000 en 20 000 gestolen auto's. Ook hier lijkt het raadzaam om ons op de VRM te verlaten. De VRM-uitkomst ligt dichterbij de buurt van de bij de politie en verzekeraars opgegeven aantallen. Er lijkt inderdaad sprake van een plotselinge stijging. De oorzaak is waarschijnlijk de komst van een apparaatje waarmee professionals de elektronische beveiliging in auto's kunnen uitschakelen. Ook van het inbraakfront komt er slecht nieuws. Beide enquêtes laten een stijging zien in 2010. Aan de jarenlange daling van de woninginbraken lijkt een bruusk einde gekomen. Welke lessen zijn hieruit te trekken? De veelvoorkomende criminaliteit daalt nog steeds maar de stijging van de auto-



Jan van Dijk is hoogleraar Victimologie en Menselijke Veiligheid aan de Universiteit van Tilburg.